

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyar r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyitlér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Alkotmányos garanciák.

Két évi kormányzás.

Náway Lajos, a képviselőház alelnöke beszámolt választóinak. Az eddig elhangzott beszámolók között ez érdemel legnagyobb figyelmet. Nemcsak a beszámoló politikai állásánál fogva, de mert megrajzolja a legközelebbi jövőndő képét is. Náway kétségkívül informálva van — állásánál fogva is — a kormány tervei felől s tud olyan dolgokról, amiket mások alig tudnának meg. Amit mond tehát, az egy előkelő állású és jól informált politikus kijelentése, amely felett egyszerűen napirendre térni nem lehet. Az alkotmánybiztosítók és az általános választói jog felől mondott különösen érdekes dolgokat, bejelentvén egyúttal, hogy mind a két kérdés már az őszi ülészakban tárgyalás alá kerül:

A beszámoló beszéd így hangzik:

A választások óta mindig azon voltam, hogy teljes őszinteséggel elmondott nézeteimet és elvemet mindenki ismerhesse. Magyarán: tiszta bort öntöttem a pohárba. Amire vállalkoztunk, jórészt megfeleltünk annak. A koalíció bebizonyította a munkaalkotó és kormányképességét. Nem váltak be azon ráfogások, amelyeket a koalíció ellenségei szelvényben terjesztettek. Sokkal kellett megküzdenünk. Nehéz dolgunk volt, de kormányunk bölcsesége mindenkor megtalálta helyét és az irányt, mely nemzetünk boldogulásához célozza.

Teljes meggyőződéssel és hittel ragaszkodom Deák Ferenc nagy hagyományaihoz és elveikhez; nem csinálók ebből titkot, mondhatom, ezen az uton haladva, kitarunk s megközelíthetjük azon reményeket, melyeket nagyjaink a kiegyezéshez, Magyarországnak boldogulásához fűttek.

Számtalan bajt kell orvosolni, de még sem szabad tagadnunk Magyarországnak utolsó évtizedbeli haladását. Hogy a jövőre nézve a haladás még nagyobb legyen, fődolog az erők csoportosulása és elkerülése mindannak, ami az erőket szétforgácsolja. Dolgozni, a mindennapi kötelességeket pontosan teljesíteni, ebben rejlik a hazá jövőjének boldogsága, ez az az út, amelyen járunk. Akarom, hogy önök barátaink legyenek a kötelességek mindennapi teljesítésében. Ez az egyedüli, mely függetlenit a tapsok mámorától, éljenek zajától.

Él bennem a tudat, hogy hazánk boldogsága a kötelességek mindennapi pontos teljesítésén alapszik. Ami a lefolyt év politikai munkáját illeti, a következőket legyen szabad felemlítenem: A lefolyt évben nem alkotódtak ugyan különös törvények, de sok oly becsületes munkával gyarapodott hazánk, melyeket eddig, sajnosan nélkülözött. Ilyen törvény pl. a gyári betegségyezési, mely méltóképp megőrökíti annak a nevet, aki azt

aláírta. Ezen törvény benünket nemcsak a művelt európai színvonalra helyez, hanem sok tekintetben vezető szerephez juttatja hazánkat.

Ott van a népiskolai törvény, mely nemzetünk régi tartozásának beváltását jelenti a nemzet derek munkásaival, a tanítókkal szemben, a jövő szempontjából pedig mérhetetlen nagyfontosságú nemzetünknek fejlődésére. — Eze kívül e törvényvel a nemzet fenhatósága és fensége elismertetik anélkül, hogy nemzetiségi polgáraink jogát megcsönkítanók, másrészt pedig azok, kik bizonyos törekvésekkel az állam megbontására törnek, szemben találják magukat a törvény teljes szigorával.

Nem azért vezetett benünket a magyarok istene a földre, hogy ezer éves küzdelmeink után lelketlen igazatok megbontsák államunkat. Mi hisszük, hogy a törvény életbejuttatva, nem fogja csorbítani a nemzetiségi jogait, de egybe fogja kapcsolni a haza minden polgárát.

Fontos nagyon a mezőgazdasági cselekedről szóló törvény. E törvényen keresztül huzódik azon vonás, amely humanizmus-sal könnyít a szegény emberek terhen. A szegény munkásnép segítése volt irányadó és ez az, ami közelebbi szereplesem minden ágában vezetett. A munkásnép javáért küzdeni volt azon hely, mely nekem lett jelölve. Sok akadálya volt a törvénynek. A gazda és cseléd érdekeit kellett összhangba hozni, hivatkozni kellett a kölcsönös aldozatkészségre és méltányosságra, mi végre is sikerült és azt hiszem, nem szabad elfelejtünk, hogy a szegény ember csakis természetadta erővel és ösztöneivel küzd az élet nehézségei ellen, míg mi a műveltség és jólét fegyvereivel vagyunk vértelve. Azért emelek én kalapot s meghajtom zászlómat a szegény ember előtt, ki hű hazájához.

Szinte az ajkukon látom azt a kérdést, hogy a jövőt illetőleg mi lesz az alkotmány-biztosítók, melyek hivatva vannak hazánk alkotmányát és alkotmányos jogirányát megvédeni? Nem hiszem, hogy a köteles diszkreczió ellen vétek, midőn kijelentem, hogy az alkotmánybiztosító törvényjavaslatok elé a legnagyobb reménnyel nézhetünk. Andrássy Gyula gróf politikai becsületét kötötte a kérdéshez és biztosítékunk van arra nézve, hogy a felséges úr szintén súlyt helyez a nemzet és korona közti harmóniára. Ami pedig a törvényt illeti, ez a legközelebbi országgyűlésen kerül tárgyalás alá. A szent korona és a magyar alkotmány egységes egészet képez, a magyar alkotmány fénnyel kiegészül a koronában, a korona pedig elsősorban erősíti országunkat és alkotmányunkat. Helytelenül fogja fel bárki, aki azt hiszi, hogy e törvények majd eszközt képeznek a koronával szemben. E biztosítékok épp úgy védik a nemzet, mint a király

jogait: jogszerzésről sem az egyik, sem a másik részen szó nem lehet; csak arról, hogy a nemzet megóvassék a káros hatású tévedésektől. Az alkotmány-biztosítók tehát, melyek az alkotmányt védik, épp úgy védik a nemzetnek, mint a királynak alkotmányos jogait. Az alkotmány-biztosítók megteremtése megpecsételése a nemzet és a király közötti harmóniának, melyből mindket fel boldogulásának kell bekövetkeznie. E tekintetben nézzenek bizalommal a jövő elé.

A kormány azokra, kik róla azt híresztelik, hogy nem akarja a választói reformot, legközelebb ráczafol. A kormány oly elaboratummal fog a nemzet elé járulni, mely a komoly munka és megfontolás gyümölcse lesz. Majd megemlekezik a kívándorlásról és nemzetiségi kérdésről. Szerinte belátással és mérseklettel el lehet intézni a horvát kérdést is. Végül még általános érdekű dolgokról beszélt.

Szemle.

A parlamenti szünet alkalmul szolgál arra, hogy a pártok egymáshoz való viszonya tisztázódjék s a képviselők számot adjanak az országgyűlés működéséről. Érdekesnek tartjuk egy-két nagyobb lap nézetét röviden ismertetni, különösen a függetlenségi párt elvei és cselekvése közt való ellentétéről. A Budapesti Hírlap folyó évi 182. számában így elmélkedik:

„Az ugynevezett függetlenségi programról az a kérdés, hogy megérett-e? Csak hogy nem is tudni igazában, mi a program és mennyi. Soha a függetlenségi programot igazában meg nem csináltak és mindenki a maga izlése szerint képzele. De az ország és főképpen az ország nagy intelligenciája ma is még — ha másképpen nem lehet — megnyugszik egy tiszta erkölcsű, nemzeti irányú, ugynevezett 67-es Deák-politikával. Példára a Széll Kálmán többsége, kormányának és pártjának egykori népszerűsége.

Nagy tévedés az, ami minduntalan felhangzik, hogy a 67-es pártok és a függetlenségi párt — versenytársak. Ez téves fel fogás. Ezek a közjogi pártok fokozatot jelentenek. Ha a függetlenségi politika egyszer megéri és érvényesülhetni fog a maga, ma még ismeretlen teljességében és terjedelmében: nem lesz senki, aki a kevesebbet követelje és egyéb különbség híján, föntartsa a politikáját és mondjuk, az alkotmánypárti zászlót tovább is föntlobogtassa. De ha ez a politika, a függetlenségi program valóságos fokozatáig, ma még meg nem valósítható, mert ha erőszakoljuk, jönnek a konfliktusok: akkor a jó, okos és hazafias politikusknak be kell érnie az elérhető legtöbbel, az arany középponttal, amelyen haladva, az ország szellemi, erkölcsi és anyagi ereje fejlődhetik,

erősödhetik és előre mehet fokozatosan, a nemzeti állam teljes megépülése felé. Mert mi a Deak-párti, mi az igazi 67-es politika, mi az alkotmánypárt politikája? Semmi egyéb, mint egy tisztességes, lehetséges, nemzeti kormányzás Magyarország szuverenitásának és függetlenségének elvi alapján és határozott föntartásával. Deak semmit sem adott föl Magyarország evezredes jogaiból, de egy oly kiegyezési alapot teremtett, mely rázkódások nélkül, a jogfolytonosság föntartásával, egzisztenciális támasztekül szolgálhatott a nemzeti fejlődésnek.

A függetlenségi politikát, az országra nézve üdvös és célirányos függetlenségi politikát mindenki akarja Magyarországon, de ha meg nem csinálhatjuk a teljeset, az ismeretlen teljeset, ha ki nem vivhatjuk a többet, vagy éppen a legtöbbet: meg kell a kisebb jóval elégednünk a nagyobb rosszal szemben.

Tehát nemcsak azok a függetlenségi politikusok, akik tagjai a Kossuth Ferencz elnökölte alatti pártnak a Royalban, hanem Deak Ferencz is az volt, az alkotmánypárt is az.

Deak csinálta meg az első possible és politikailag lehetséges függetlenségi programot, Magyarország szuverenitásának alapján, Ausztriával kapcsolatban, a paritás szem előtt tartásával.

És e Deak-féle függetlenségi program alapján, miniszter ma Kossuth Ferencz, ennek a programnak nemzeti tartalommal való megtöltése és kiszélesítése, — feladata a jelenlegi kormányának és a koalíciónak. Itt van az új program, a jövő programja és politikája. Ez a gordiusi csomó megoldása.

A personalis unió nem programja a függetlenségi pártnak, nem is végezel, hanem teoriában is, végső állomása közjogi politikáknak. De nemcsak a Kossuth Ferenczének, hanem a Deak Ferenczének is az volt. És Kossuth Ferencz is csak akképpen tud kormányozni, ha possible program alapján áll, vagy olyat csinál ma, — a mai haladásnak megfelelőt, — mint Deak csinált 67-ben. Kossuth sem tud másképp programot csinálni, mint Deak csinált a függetlenségi politikából.

Amitás és bolondítás derüre borura hazafiás színezettel.

A vármegyei Bánffy-párt reporterei sürün igyekeznek a hírlapokban elhelyezni itt-ott egy-egy méregtojásocskát, melyek szépen kikelnek és torzszülöttjeikkel rémitgetik az érzékeny szívű és tájékozatlan publikumot. Ilyeneket mernek például hirdetni, mint komoly tény és tiszta valóságot: „Alvinczen az oláhok bált rendeztek, rendes meghívóval, a (képviselő) választás oláh vértanúinak hátramardottjai javára, holott efféle vértanúkról szó sem volt.” És ezt — írják — el kellett nézni!!! Hat nem kellett elnézni és az alvinczi járás derék főszolgabírája nem is nézte el, mert az a multság a szarakszói görög keleti templom javára lett engedélyezve és a tiszta jóvedelem erre lett elszámolva.

Azt állítják ezek a reporterek, hogy az alvinczi és magyarigeni képviselő választásokon „idegen állam, Ruménia színeiből kombinált zászlók, plakátok ékeskedtek az oláhok házaiban. Az tudjuk, hogy Alvinczen a Mauit-párt logója kéék (tehát nem: uméniai) volt, arany betűs felirással, a

plakátok pedig különböző színűek voltak; de idegen nemzet lobogó színeit nem vitték a románok, mert különben rögtön közbelépett volna a hatóság. Az, hogy nem sorakoztak a románok itt is a magyar állam nemzeti színe alá, kétségtelenül sajnós; de hogy a többi kerületekben nemzeti lobogónk alatt vonultak a többi választókkal együtt; szintén tagadhatatlanul igaz.

Azt is olvassuk, hogy Szász József alispán „mereven és gögőse a utasította vissza azt a 12,000 koronát, melyet Teleki Árvéd gróf felajánlott a vármegyei tisztviselők felszólítására, (1) ha Alsó Fehér megye megtagadja a darabont kormánytól az adót és ujonekokat.” A dolog pedig úgy áll, hogy Sz. J. alispán éppen nem mereven és éppen nem gögősen, mert ez a Teleki Árvéd gr. fele allure neki éppen nem szokása, hanem ellenkezőleg komolyan „köszönettel” vette a szeriute „hazafiás ajánlatot” s csak arra figyelmeztetett, hogy most még nincs ideje annak, hogy a tisztviselői kar fizetése ily rendkívüli módon biztosítsák, éppen azért — tisztviselőtársai előzetes kívánságára is, kérte, hogy hagyják meg a tisztviselői karnak azon jogát, hogy szükség esetében sorsának biztosítása érdekében maga tehesse a közgyűlésnek indokolt előterjesztést. Hat ez a korrekt, férfias megatartás a merev, ez a gögőse?! Hat hiszi-e valaki, hogy Alsó-Fehér megye tisztviselői karának, mely nehéz időben mindég híven teljesítette kötelességeit, egy hazafiás határozat hozatalánál rögtön arra lett volna szüksége, hogy megzörgesse valaki a pénzes zacskót s azzal adjon biztatást, bátorítást. Gróf Teleki bizonyára hazafiás indulattal, de kevés tapintattal ajánlotta fel havi részletekben segédelmet, de még oly időben, amidőn a segédkezés fölül intézködni szükség nem volt. Az alispán udvariasan megköszönte a szíves ajánlatot és csak azt kérte, hogy a tisztviselői kar, ha csakugyan szükség lesz intézkedésre, maga tehesse indokolt előterjesztést a vármegye közgyűléséhez. Hat ez az a nagy „gögősség!” Talán az lett volna a hazafiás, hogy két kézzel kapjon az áldozatra mindég kész megyei tisztviselői kar az első elébe hulló pénzes tárczához?

Nó, ilyen silány érvekkel küzdeni Szász József és pártja ellen, csakugyan nagy szellemi szegénységre és kiváló rosszlelkűségre mutat.

Azt is megírták a derék reporterek, hogy Szász József alispánnak találkozása volt Kristóffy darabont miniszterrel. Igen is volt és pedig azután a találkozás után, mely br. Feilitsch sógora: báró Bánffy Kázmír főjegyző és Kristóffy belügyminiszter közt volt. És az is igaz, hogy sem Bánffy, sem Szász József nem fogadták el a felajánlott főispánságot! Tehát ebből a találkozásból ne tessék Szász József alispán ellen himet varrni, mert a helyes arany középutat akkor is megtartotta, most is megtartja úgy, amint a becsületes, hazafiás és alkotmányos érzése vezeti lelkét és eszét.

Levelezés.

Krakkó, 1907. aug. 2.

Igen tisztelt szerkesztő úr!

Vármegyénkben dúló pártharez kapcsán, az egyes fővárosi lapok és az Alsófehér című nagyenyedi lap, az alvinczi és magyarigeni kerületben a múlt évben lezajlott

képviselőválasztás miatt alispánunk személyét időről-időre rendszeresen támadják. A fővárosi lapok híreit roszakaratu információknak kell tulajdonítanom; míg az Alsófehér híreit, közönséges kortesfogásnak tekintem, melyekkel pártjának a közlegő tisztujtáson segíteni gondol. — „Különben idvezüljön mindenki hite szerint!”

Az alvinczi képviselőválasztás előzményeit és lefolyását, bárha ezen kerületben birtokos vagyok is, nem ismerem; a mit tudok, azt egyes mende-mondákból fogtam fel, tehát ezen választásra kitérni nem is akarok.

Jobban ismerem azonban a magyarigeni választás lefolyását, és ez arra késztet, hogy szerkesztő urat e levelemnek a Közérdekben való közlésére kérem föl, miután célokom az, hogy vármegyénk nagy közönségét ezen választás lefolyásával ily uton ismeressem meg. Jobb szerettem volna ugyan, ha erre más nálaival hivatottabb egyén vállalkozik.

Nagy tévedésben vannak azon urak, kik azt hiszik, hogy a magyarigeni képviselőválasztást, a rendelkezésre álló eszközökkel, másképp lehetett volna megcsinálni, mint a hogy az megtörtént. Az oláhok már tisztában voltak a választás eredményével a kkor, mikor a magyarság, nemcsak a jelöltünk személyét nem ismerte, de még nevet sem tudta. A választás előtt 10 nappal alispánunk magához hivatott Sárdra és közölte velünk, hogy ki lesz jelöltünk, és mikor érkezik kerületünkbe, lelkünkre kötötte egyszersmind azt is, hogy minden lehető kövessünk el jelöltünk érdekében. — Daczára minden progagandának, az állomáson a fogadtatás ugyan siralmasan ütött ki. Hat-hét kocsin 15—16-an jelentünk meg, hol Sántha János plébános, mint az alkotmánypárt magyarigeni elnöke szép beszédben fogadta a jelöltet. De a jelevolt urak mely osztályát képviselték a társadalomnak? Egypár hivatalos személy kivételével, kik különben a tiszta választás érdekében, távol kellett volna maradjanak, 4—5 trafikkal és kocsmával bíró kereskedőből állott a társaság; de hol maradtak a nagy függetlenségi urak?

Ezzel szemben az oláhok példásan voltak szervezkedve, a kortekelést, hetekkel azelőtt, minden épkezlelő ember, minden elgondolható eszközzel megkezdte, az oláh nép körében még ma is mesélik, hogy papjuk a templomban keresztrel kezében, eskettette meg választójoggal bíró híveit, hogy senki másra, mint Vajda Sándorra ne szavazzanak.

Mit tett evvel szemben a magyarság Magyarigenben? Jelöltjét határtalan közönnyel fogadta és mire jelöltünket megismerve, kissé felmelegedett, már késő volt minden. Hisz a választás napján történt meg velem, hogy jelöltünkre leszavazott 17 borbándi lakós, a szokásos reggelit kérve tőlem, a mellettem levő Gál Lajoshoz fordultam fölvilágosításért, hogy mint ugyszólva magyarigeni lakós nem tudja-e, hol van a választókról gondoskodva? Azon választ kaptam, hogy ő nem törölik semuivel, anyagiakkal nem bajlódik, ő csak szavazni jött Magyarigenbe! Pedig a közelmúltban még másképp csinálta ezt Gál uram, a dr. Werner Gyula megválasztatásán, de még akkor nem volt függetlenségi párti.

A fogadtatás Zalatnán sokkal melegebb volt, és Zalatna adta is Vajassal egyetemben a Jeszenszky Palra esett szavazatok

zömét; de ez már a bajon nem segíthetett. Borbándon és a többi községekben már szép szóval és sánta Fára-fele emberekkel eredményt elérni nem lehetett; oda baksis kellett; de ide az is a választást megelőző 2 nappal érkezett, mikor bizonyos körök a tiszta választás elvével Magyarigenben fölhangytak. Az oláhok azonban már előbb sánta Fárát tudom nem szép szóval nyerték meg.

Még igen sokat mondhatnék el a Magyarigenben parancsolt tiszta választásról, de ezt más alkalomra halasztotam.

Szerkesztő úrnak

őszinte híve
Bürger Károly.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 4 oldalon jelenik meg.**

— **Dr. Müller Jenő**, lapunk felelős szerkesztője, hosszabb ideit távollétre elutazott városunkból. Ez idő alatt lapunk szerkesztésében Gerey Gyula munkatárs fogja őt helyettesíteni.

— **Dr. Varró László**, Nagyenyed város polgármestere folyó hó 4-dikén hat heti tartózkodásra Reichenhallba utazott.

— **Nagy idők tanuja.** Gyulai Sáska Sándor negyvennyolcas honvédszázadnagy nyolczvan éves korában meghalt Ipolynyéken. Az elhunyt, a ki ősnemes erdélyi családból származott, pályáját mint kancellista kezdte meg a marosvásárhelyi királyi tablán. A szabadságharcot az erdélyi és az alduai hadtestben küzdötte végig, több ütközetben kitüntette magát, a piskii csatában pedig súlyos sebet kapott. A szabadságharc után a nagyenyedi városi törvényszeknél, később Alsó-Fehér megyében, mint árvaszéki ülnök, összesen negyvenhárom évig teljesített közszolgalatot.

— **Hymen.** Ungerpék Miklós kíségető takarekpénztári pénztáros és neje Raupenstrauch Vilma kedves és bajos leányának, Gizellának f. hó 8-án d. u. 5 orakor esküszik örök hűséget Mihály Árpád szebenmegyei szerdahelyi szolgabíró. Az esküvő az ev. luth. és ev. ref. templomokban lesz. A legteljesebb boldogságot kívánjuk az ifjú párnak!

— **Új anyakönyvvezetők.** A főispán Pópa Emánuel jegyzőgyakornokot a miriszlói, Fraczilla Ágoston jegyzőgyakornokot a krakkói, Nesztor Szilveszter okleveles tanítót az intregaldi, Rác Sándort a fenesi, Pontea Petert a metesdi, Gábor Miklós tanítót az oláhhercepi és Boeskor Antal jegyzősegédet a túri anyakönyvi kerületbe helyettes anyakönyvvezetővé kinevezte.

— **Eljegyzés.** Babos Irén gáldtői óvónőt, özv. Babos Istváné kedves leányát eljegyezte ifj. Mészáros János helybeli kereskedő. Gratulálunk.

— **Harmincz éves találkozót** tartottak folyó hó 5-dikén azok, kik 1877-ben tettek a kollégiumban érettségi vizsgálatot. Csak öten jöttek össze, kik kedélyes együttletben újították fel a mult idők emlékeit.

— **Pártvacsoza.** A nagyenyedi függetlenségi pártkör vasárnap este a sétátéren

mulatott. Ekkor tartotta szokásos nyári összejövetelét. Az első felköszöntőt Fogarasi Albert pártelnök mondotta, beszéltek még Gáspár János, Bodrogi János és még többen. A főispán sürgönyben üdvözölte a vacsorázókat. Néhány küldött is volt a vidékről.

— **Szerencsétlenség.** Aranyos János bányamunkás a marosújvári Stefánia-bányában 30 méter magasságról leesett és teljesen összeroncsolódott.

— **Tüzelek** tartózkodtak városunkban két üteg ágyuval folyó hó 4-dikén. Reggel elvonultak a nagygyakorlatok színhelyére. A vonulásnak sok nézője volt.

— **Komlószáritás.** A segesvári állami komlóbirtok kezelősége fehéregyházi komlótelepén augusztus 11 én (egy napos) nyilvános komlószáritást rendez, melyen résztvehet bárki, ki a komlótermeléssel foglalkozik és aziránt érdeklődik, hogy az újabb mesterséges komlószáritást megismerje. Jelentkezések a birtok-kezelőséghez intézendők Segesvárra. Oltérkezés okvetlen aug. 10-ére történjen.

— **A magyarkapudi körjegyzőség** székhelye ideiglenesen Lőrinczréve községbe helyeztetett át.

— **Egy elmebeteg martiromsága** czímen írja az Erdélyi Hírlap, hogy O-Girbó községben Fratilla János földműves elmebetegségre esett, s e miatt a falubíró vasra verette, illetve vaslánczczal öszekötöztette. A közigazgatási hatóság értesülvén a kegyetlenségről, a körorvossal megvizsgálta a beteget, kit öszszgyöttrött kezének amputálása végett Szebenbe szállítottak. A szerencsétlen azonban utközben meghalt.

— **Munkabérek a különböző államokban.** Az angol kereskedelmi miniszterium a különböző országok munkabéreiből állított össze kimutatást. Ezek e következők; a magyar munkás 11 90 korona, az amerikai munkás 46 38 korona, az angol 33 82 korona, a francia 25 45 korona, a belga 22 42 korona, a svájci 21 66 korona átlagos munkabért keres hetenként. Eszerint a magyarországi munkabérek a legalac onyabbak. Nem szabad azonban elfelejtenünk, az amerikai munkás négyszer annyit keres ugyan, mint a magyar, de négyszer annyira is van szükségére a megélhetéshez; továbbá, hogy ez a kimutatás nem tesz különbséget az ipari és mezőgazdasági munkabérek között, holott ez a különbség nagyon is lenyeges.

A divat.

— A Divat Ujság-ból. —

A divat hamarosan, mielőtt a nyári szezon bevégeződnék, kalapújdonsággal lepi meg a hölgyeket. Halványszínű túllforma, marabu tollszisszel. Alig lehet ennél könnyebbet és bájosabbat, de a mellett mulandóbbat is, elképzelni. Hogyan viselik ezt a kalapot, nehéz megmondani. A párisi nő úgy teszi a fejére, a hogy saját „en“-jének megfelelőnek es arczához legjobban illőnek találja. Laposan a fejretéve, annyira hátra csusztatva, hogy hátul mélyen a nyakba lenyúljon. Ha a francia szokást követjük, ezt a

kalapot akár esküvőkön is lehet viselni.

Nyár vége — ősz eleje! Már bizony az átmeneti ruhák felől kell gondolkodni. A nyári bolero kabátkát hosszú köpeny váltja fel, a mely, a mint beszélük, 90—125 cm. hosszú lesz, de még a zakkóforma is. Az esőköpeny helyét kiszorítja az angol kockás kelmebből készült, félig testhez álló, 145 cm. hosszú köpeny. Az angol ruha szoknyája öt-hét lapból áll, bokáig vagy éppen földigérő hosszúsággal. Miután ehhez a ruhához kötelező a hosszú sonkajú, a hozzá szükséges rövid keztyű nagy megtakarítás. Uralkodó szín valószínűleg a kék lesz, mellette a zöld, dohánybarna és szürke. Meg egyszer visszatérve a hosszú köpeny és rövid szoknyára, megemlítjük, hogy csak magas, karsu alakoknak való, kicsi széles vállu és erős hölgynek soha sem szabad viselni. Inkább el kell tűrni a hosszabb szoknyával járó apró kellemetlenségeket, mint csak a divatot tekinteni és miatta az alakot eltorzítani. Az őszi ruhák díszje a zsinór és sujtás lesz. Ha még megemlítjük, hogy az angol ruhához kis tokkalapost szárnydíszszel fognak viselni, ezzel egyelőre elmondtuk a leg-szükségesebbet.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre póstaúval való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett póstaútvánnyon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapestben, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. számú házában van.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részv. társ.

506—1907. végreh. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróságnak 1907. évi V. 242. sz. végzése következtében dr. Nesztor Lőrincz ügyvéd által képviselt Duda József javára Haubenschild Károly és neje ellen 8356 kor. s jár. erejéig 1907. évi július hó 8-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 5522 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: háziútorok, szabadsítési tárgyak, konyha berendezések, 1 Singer varrógép és 1 fényképészeti készülék nyilvános árverésen eladandak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíróság 1907. évi V. 242/2 sz. végzése folytán 8356 kor. tőkékövetelés, ennek 1906. évi október hó 14. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 136 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Balázsfalván alperesek lakásánál leendő eszközülésére 1907. évi augusztus hó 12-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. törvényezik 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog-nak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le-és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván, 1907. évi július hó 2-án.

Thát György,

kir. bírósági végrehajtó.

143 1—1

Ifj. MÉLÁSZ JÁNOS ÉS TÁRSA

női és férfi divatáru, fehérnemű és rövidáru raktára; temetkezési és hullaszállítási vállalata Nagyenyedn, Fjtar 3. szám.

Bátorkodunk a n. é. helyi és vidéki közönség szives figyelmét a most ujonnan berendezett női és férfi divatáru, fehérnemű és rövidáru raktárunkra föl hívni, hol jutányos árban és a legpontosabb kiszolgálás mellett szerezhető be minden szükséglet.

Temetkezések rendezését és hullaszállítást legmáltányosabb árak mellett eszközölünk, egyszerű és díszes kivitelben.

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Ajánlom a n. é. bírtokos és gazdaközönségnek kitűnő és elsőrendű marok lerakó arató-gépet mersékelt használati díj mellett, avagy rész aratásra, melyet nálam raktáron megtekinthetnek és az aratásra megszerezhetnek, avagy az időnyre szerződésileg leköthetnek.

Továbbá ajánlok tökéletes, tiszta és szakszerű cseplésre, amit két teljesen újonnan javított gőzeséplő gorniturámmal évek óta gyakorlattal be is bizonyítottam.

Elvállalok mindennemű gépek és lakatos munkák készítését, szakszerű javítását, bieziklik, varrógépek, permeterző gépek a legjobb gyártmányokból és mindenféle gépkatrészek állandóan raktáron tartatnak.

Tökéletesen jó permeterzők és bieziklik napi díjak mellett használatra kiadotnak.

Szakmában vágó mindennemű költségvetéssel és felvilágosítással díjtalanul szolgálok.

Beszés partfogást kér

Kiváló tisztelettel

12 63-104

HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye.

Lányi Lajos

női és férfi divat-üzlete
NAGYENYEDEN.

Legolcsóbban beszerezhető hazai
gyártmányú áruk:

Női és férfi kitűnő minőségű Kobrak-czipők. Pécsi kesztyűk, nap- és esőernyők, női, férfi és gyermek fehérneműk, nyakkendők, szövetek, voalók, batizt, zeffir, delének és kretórok, mindennemű hazai vásznak, ruhadíszek és bélést-árak, saját készítményű paplanok nagy választékban.

Sírkoszorúkban nagy raktár.

Feltűnő olcsó árak.
Szolid kiszolgálás. **Lányi Lajos.**

Csak SICULA névvel ellátott üvegek valódiak.
A MÁLNÁSI

„SICULIA”
FORRÁS-VIZ

a sós savanyuvizek királya.

Szikkarétegeken át fűrt
ártézi forrás.

A gyomoréget rögtön megszünteti. Páratlan elvagyjerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyag hurutos bántalmái ellen. Koranyi, Kéthly, Tauszk, Riegler, Nuriésán József tonar urak szakkönyvében a MÁLNÁSI „SICULIA” forrást a kontinens legdúsabb természetes alkalikus sós savanyuvizének minősítik.

Magyarországi főraktár:

BRÁZAY KÁLMÁN
BUDAPEST, József-körút 37.

Kapható minden gyógyszerüzletben, drogeria és fűszerkereskedésben.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent-Jakab

ORSZÁGOS VÁSÁR

folyó évi augusztus 15-től bezárólag augusztus 19-ig fog megtartatni.
Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra augusztus 15-től, estűtörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárot, 1907. évi július hó 15-én.

A városi főkapitányságtól:
Beé Ferencz, főkapitány.

Figyelmeztetés.

Az elkerített állatvásárterre is szabad szekérbe fogott állatokat bevinni, de csak akkor, ha a szekérbe fogott állatok is szabályszerű marhalevéllel vannak ellátva.

A ki szekérbe fogott állatokat nem szándékozik az elkerített állatvásárra bevinni, a város területére, sőt a kirakodó (ipari) vásárra is marhajárat nélkül jöhet be.

Bánáti ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés vásár.

Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi- és iparvásár.

142 1-3

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár részv.-társ.

Részvénytőke: 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betéltűzésre, megfelelő kezeségre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhitehű pénzintézetek részvényeire.
Vásárol és elad értékpapírokat.
Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés díjazsi díj mellett.
Időben kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál
Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számított le.
Állandó betétet 5% kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Üzletfeleink részere telefon bevezetve 14. szám alatt.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 KAT. HOLO.

A legszébb gyümölcsfák

Kifüggetlenül szőlőoltványok

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany
1 millió előkerítés csemete.
Sétaterfák • Diszcserejek • Rozsák.
Bogyogyümölcsök stb.

1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBROSI M.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírarugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.